

TANTÁRGYI ADATLAP

Környezetértékelés (ágazati fenntarthatósági elemzések)

BMEGT42A025

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

Környezetértékelés (ágazati fenntarthatósági elemzések)

Azonosító

BMEGT42A025

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	4
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

vizsgaérdemjegy

Kreditszám

5

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
-------------	------------------	-------------------

Dr. Princz-Jakovics Tibor	egyetemi adjunktus	princz-jakovics.tibor@gtk.bme.hu
---------------------------	--------------------	----------------------------------

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: MM alapszak - Környezetmenedzsment modul 2015-től kezdettek részére

Tantárgy szerepe: Szakirányon kötelező

Ajánlott félév: 6

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2023.03.29.) az 580251/13/2023 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2023.03.29-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A tantárgya célja: megismertetni a hallgatókat a fenntarthatóság fogalmának ágazati értelmezéseivel, a fenntarthatósági szempontok integrálásának lehetőségeivel az egyes gazdasági szektorok esetében. Az elméleti alapot a környezetértékelés és alternatív módszereinek ismertetése, valamint a környezetértékelési módszerek ágazati alkalmazási lehetőségeinek bemutatása adja

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. ismeri a környezetértékelés elméleti hátterét, beleértve a teljes gazdasági érték koncepcióját,
2. ismeri a költség alapú és kinyilvánított preferencia módszereket, valamint ágazati alkalmazásukat,
3. ismeri a feltárt preferenciákon alapuló környezetértékelési módszerek és ágazati alkalmazásukat,
4. ismeri a CSR vállalati gyakorlatát,
5. ismeri a hazai és EU közlekedéspolitikát meghatározó ágazati jellemzőket és a közlekedés jövőbeni fejlesztésére vonatkozó főbb stratégiai elképzeléseket,
6. ismeri a városok kialakulásának, fejlődésének meghatározó indikátorait és a városi környezet jövőbeni fejlesztésének főbb stratégiai irányait,
7. ismeri a vidéki területek környezeti-gazdasági-társadalmi problémáit és a fenntartható vidékfejlesztés főbb stratégiai elképzeléseit,
8. ismeri a fenntartható hulladékgazdálkodás alapelveit és gyakorlati lehetőségeit,
9. ismeri a hazai és EU energiapolitikát meghatározó ágazati jellemzőket és az energiagazdálkodás jövőbeni fejlesztésére vonatkozó főbb stratégiai elképzeléseket, 1
10. ismeri az alternatív energiaforrás piaci jellemzőit, alkalmazásuk előnyeit-hátrányait.

Képesség

1. Képes a költség alapú és kinyilvánított preferencia módszereket alkalmazó környezetértékelési esettanulmányok készítésére,
2. képes a feltárt preferenciákon módszereket alkalmazó környezetértékelési esettanulmányok készítésére,
3. képes a CSR tevékenységek azonosítására a vállalati gyakorlatban,
4. képes a közlekedés-politikai, illetve -stratégiai dokumentumok fenntarthatósági elemzésére,
5. képes a városfejlesztési lehetőségek felvázolására, illetve a városok jövőbeni fejlődését meghatározó do-kumentumok fenntarthatósági elemzésére,
6. képes a vidékfejlesztési problémák azonosítására, illetve a kapcsolódó stratégiai dokumentumok fenntarthatósági elemzésére,
7. képes a hulladékgazdálkodási alapfolyamatok ábrázolására, illetve a hulladék-kezelési módszerek haté-konyságát befolyásoló tényezők meghatározására,
8. képes az energia-politikát, illetve -stratégiát, beleértve az alternatív energiaforrások alkalmazási lehetőségeit is, meghatározó dokumentumok fenntarthatósági elemzésére,
9. képes arra, hogy szakmailag adekvát módon szóban és írásban kommunikáljon, prezentáljon, 1
10. képes a hazai és nemzetközi szakirodalom feldolgozására és felhasználására.

Attitűd

1. Nyitott a környezetértékelési módszerek alkalmazási lehetőségeinek megismerésére, döntés-előkészítésben való fokozott figyelembevételükre,
2. nyitott a fenntarthatósági elvek gyakorlati alkalmazására,
3. törekszik arra, hogy döntéseit a műszaki-gazdasági-társadalmi szempontok együttes figyelembevételével hozza meg,
4. törekszik arra, hogy átfogó rendszerszemlélettel vizsgálja a különböző ágazati szakpolitikákat, stratégiai elképzeléseket,
5. együttműködik az ismeretek bővítése, illetve a felvetett problémák megoldásában való közös gondolkodás során az oktatókkal és hallgató társaival.

Önállóság és felelősség

1. Önállóan készíti el a félév során a gyakorlati feladatot,
2. a szakterületéhez tartozó elemzői feladatok megoldása során önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldó, elemző módszereket.
3. Felelősséget érez a fenntartható fejlődés megvalósításáért.
4. Felelősséget érez a műszaki szempontok mellett a környezeti és társadalmi szempontok fokozott figyelembevételére az ágazati szintű döntéshozásban

Oktatásmódszertan

Az előadások keretében az ágazati folyamatok, jellemzők, környezetértékelési és fenntarthatósági elemzési módszerek prezentációs formában történő ismertetésére kerül sor. A hallgatók ezen kívül önállóan készítik el a gyakorlati feladatukat, amelyben egy általuk választott ágazatot, illetve környezetértékelési módszert dolgoznak fel megadott tartalmi elemek alapján.

Tanulástámogató anyagok

- Dr. Szilávik János (szerk.): Környezetgazdaságtan. 3. fejezet. (Csigéné Nagypál Noémi) Budapesti Mű-szaki és Gazdaságtudományi Egyetem. Typotex Kiadó, Budapest, 2007.

- Marjainé Dr. Szerényi Zsuzsanna (szerk.): A természetvédelemben alkalmazható közgazdasági értékelési módszerek. Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Budapest, 2005.
- Princz-Jakovics Tibor: A fenntarthatóság erősítése a vidéki közlekedési rendszerek fejlesztésében. Doktori értekezés, BME, Budapest, 2008
- Illés Iván: Regionális gazdaságtan - területfejlesztés: 6. fejezet, Vidékfejlesztés (pp. 119-137), Typotex Kiadó, Budapest, 2008
- Kengyel Ákos (szerk.): Az Európai Unió közös politikái: 7. fejezet, Közös Agrárpolitika, írta: Halmai Péter (pp. 247-269), Akadémiai Kiadó, Budapest, 2010
- Ajánlott folyóiratok/recommended journals:
- American Journal of Agricultural Economics
- Ecological Economics
- Journal of Agricultural Resource Economics
- Journal of Economic Perspectives
- Journal of Environmental Economics and Management
- Journal of Environmental Planning and Management

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése 2 évközi írásbeli teljesítménymérés: összegző tanulmányi teljesítményértékelés, illetve házi feladat alapján történik.

Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása: 1. Összegző tanulmányi teljesítményértékelés: a tantárgy és tudás, képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában. A dolgozat sikeres megírásához szükséges a megszerzett tudás segítségével a fogalmak helyes értelmezése, illetve a környezetértékelési és fenntarthatósági elemzési módszerek alkalmazási területeinek ismerete. Az értékelés alapjául szolgáló tananyag rész a zárthelyi előtti előadásokon feldolgozott témaköröket jelenti, a rendelkezésre álló munkaidő 60 perc. Zárthelyi dolgozatonként maximum 15, illetve 20 pont szerezhető. 2. Részteljesítmény-értékelés (házi feladat): a tantárgyi tudás, képesség, attitűd, valamint önállóság és felelősség típusú kompetenciaelemeinek komplex értékelési módja, melynek megjelenési formája az egyénileg készített házi feladat. A házi feladat tartalma, követelményei: kb. 12-15 oldalas dolgozat (tanszéki sablon szerint, konzultációk segítségével) A tárgy keretében bemutatott tématerületek közül egy kiválasztott területről fenntarthatósági elemzés: - EU és nemzeti szakpolitikák ismertetése - fontosabb szakpolitikai dokumentumok bemutatása, összehasonlítása - „A fenntartható fejlődés indikátorai Magyarországon” című, aktuálisan kiadott KSH kiadványból kiválasztott indikátorok alapján a mutató által jelzett irányvonal, trend jellemzése - célrendszer jellemzése, fenntarthatósági értékelése - saját javaslatok megfogalmazása a fenntarthatósági szempontok fokozottabb érvényesíthetőségére vagy Környezetértékelési esettanulmány egy kiválasztott ágazatra Valamely környezetértékelési módszer elemző bemutatása, esettanulmányok (legalább 2 nemzetközi példa) alapján. A módszer általános bemutatása, alkalmazási területei, előnyei és korlátai. Az előnyök és korlátok érvényesülése a feldolgozott esettanulmányok esetében. Környezetértékelési módszerek alkalmazási gyakorlata egy kiválasztott ország (vagy környezeti jószág) esetében (legalább 2 cikk, tanulmány alapján). Mikor, milyen céllal, módszerekkel, eredménnyel születtek a felmérések? A módszerek előnyei és korlátai hogyan jelentek meg? A házi feladat beadási határideje: a szorgalmi időszak utolsó hetének előadási időpontja, értékelési módja: maximum 15 pont. B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelés: vizsga A vizsgajegy az írásbeli vizsga eredménye alapján kerül megállapításra A vizsga elemei: 1. írásbeli teljesítményértékelés (részvizsga): a félév során megismert fogalmak, feltárt problémák, illetve a bemutatott elemzési módszerek komplex ágazati alkalmazására fókuszál, esszé formájában szükséges a feltett kérdésekre válaszol

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- 1. összegző tanulmányi teljesítményértékelés: 15
- 2. összegző tanulmányi teljesítményértékelés: 20
- részteljesítmény értékelés (házi feladat): 15
- összesen: 50

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- írásbeli részvizsga (vizsgaidőszakban): 50
- évközi eredmények beszámítása: 50
- összesen: 100

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Az aláírás megszerzésének feltétele, hogy a szorgalmi időszakban megszerezhető pontszám legalább 50%-át elérje a hallgató. A megszerzett aláírás a TVSZ szerinti időtartamig érvényes. A tantárgyból korábban szerzett aláírások és vizsgaérdemjegy megállapításnál figyelembe vehető évközi eredmények 3 félévig visszamenőleg fogadhatók el.

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	91
Jeles	85–90
Jó	72–84
Közepes	65–71
Elégéséges	50–64
Elégtelen	0-49

Javítás és pótlás

1) A két összegző tanulmányi teljesítményértékelés a pótlási időszakban egyenként díjmentesen pótolható vagy javítható. Javítás esetén a korábbi és az új eredmény közül a hallgató számára kedvezőbbet vesszük figyelembe. 2) A házi feladat – szabályzatban meghatározott díj megfizetése mellett – késedelmesen a pótlási időszak utolsó napján elektronikus formában 12 óráig küldhető meg.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	56
felkészülés a teljesítményértékelésekre	30
házi feladat elkészítése	40
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	10

vizsgafelkészülés	14
összesen	150

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőtestület véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2023.03.13-án. Érvényes 2023.03.13-tól.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban e témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint.

- 1 A környezetértékelés elméleti háttere, a teljes gazdasági érték koncepciója
- 2 Költség alapú és kinyilvánított preferencia módszerek, valamint ágazati alkalmazásuk
- 3 Feltárt preferenciákon alapuló környezetértékelési módszerek és ágazati alkalmazásuk
- 4 CSR a vállalati gyakorlatban
- 5 Jelenkori hazai és EU közlekedéspolitika fenntarthatósági elemzése
- 6 Fenntartható várostervezés, indikátorok
- 7 Fenntartható vidékfejlesztés
- 8 Fenntartható hulladékgazdálkodás
- 9 A hazai energiapolitika fenntarthatósági szempontú elemzése
- 10 Alternatív energia használatának jellemzői

További oktatók

Csigéné Dr. Nagypál Noémi egyetemi adjunktus / senior lecturer csigene.noemi@gtk.bme.hu

Dr. Íjjas Flóra egyetemi adjunktus / senior lecturer ijjas.flora@gtk.bme.hu

Dr. Szabó Mariann egyetemi adjunktus / senior lecturer szabo.mariann@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék vezetője hagyja jóvá.